

یادداشت

نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در مبارزه با مواد مخدر

دکتر سعید صفاتیان

رئیس کارگروه پیشگیری از اعتیاد کمیته مستقل مجمع تشخیص مصلحت نظام

سازمان مردم‌نهاد در کلی‌ترین معنایش، به سازمانی اشاره می‌کند که مستقیماً بخشی از ساختار دولت محسوب نمی‌شود، اما نقش بسیار مهمی به عنوان واسطه بین فرد، دولت و حتی خود جامعه ایفا می‌کند. امروزه بر دولت یازدهم و رئیس‌جمهوری منتخب، جناب آقای دکتر روحانی می‌نهند. بیش از ۴۰ هزار سازمان مردم‌نهاد بین‌المللی در دنیا ثبت شده است و بعضی از کشورها مانند هندوستان و ایالات متحده حدود ۲ میلیون سازمان مردم‌نهاد دارند.در کشور ایران مساجد، تکایا و هیأت‌های مذهبی را نهادهای غیردولتی سنتی قدیمی می‌دانند و پس از آن صندوق‌های قرض‌الحسنه، خیریه‌ها، انجمن‌های اسلامی و حتی دوره‌های فارغ‌التحصیلی در دوران بعدتر و سپس اتحادیه‌ها، اصناف و نظام‌های صنفی، شکل‌های جدیدتر نهادهای مدنی هستند.

آیین‌نامه تأسیس و فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد (غیردولتی) در خردادماه سال ۱۳۸۴ در آخرین روزهای دولت جناب آقای سیدمحمد خاتمی و با استناد به اصل ۱۳۸ قانون اساسی تصویب و اجرایی شد. تعداد سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در کشورمان در ۱۰ سال گذشته بویژه در حوزه درمان، کاهش آسیب و پیشگیری از موادمخدر متأسفانه نتوانسته است از رشد قابل قبولی با توجه به جایگاه و قابلیت این سازمان‌ها، برخوردار باشد. با توجه به وسعت اعتیاد در کشور وجود یک هزار سازمان مردم‌نهاد فعال مقیاس مناسبی نیست. شاید بتوان بیشترین نقش سازمان‌های مردم‌نهاد را در درمان اعتیاد محسوب کرد. سازمان‌های مردم‌نهاد در ۸۰ سال ۸۰ به برنامه‌مند معناتان به موادمخدر نسبت داد. این شدن ستاد مبارزه با موادمخدر شکل فعالیتشان رسمیت جدیدی گرفته است بویژه که در هسان دوران اداره کل امور سازمان‌های مردم‌نهاد در ستاد مبارزه با موادمخدر شکل گرفت.

براساس اصل ۴۴ قانون اساسی نقش سمن‌ها (سازمان‌های مردم‌نهاد) در توسعه اجتماعی کشور

از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است؛ همچنین در بند ۹ سیاست‌های کلان مبارزه با موادمخدر که در سال ۸۶ به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام با عنوان «اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی مردم و خانواده‌ها در زمینه‌های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان» و استفاده از سازمان‌های مردم‌نهاد در ماده ۱۵ قانون اصلاحیه مبارزه با موادمخدر مصوب ۱۳۸۹، جایگاه‌های قانونی هستند که سمن‌ها بر طبق آن می‌توانند در امور مبارزه با موادمخدر فعالیت کنند.

می‌توان مهمترین مشکلات و نقاط ضعف سازمان‌های مردم‌نهاد را به صورت ذیل خلاصه کرد:

۱- فاصله گرفتن از اهداف اصلی
۲- ضعف در جذب نیروهای فعال
۳- نداشتن آگاهی و آشنایی اجتماع با سازمان‌های مردم‌نهاد و نقش آن‌ها

۴- ضعف در عملکرد حرفه‌ای
۵- وجود مشکلات اداری بر سر راه تأسیس سمن‌ها
۶- ناهماهنگی در مراکز تصمیم‌گیری در حوزه سمن‌ها
۷- نداشتن امکانات، وسایل، تجهیزات و مکان مناسب
۸- ضعف در اطلاع رسانی
۹- نبود بودجه کافی

در حوزه درمان معتادان تعداد سازمان‌های مردم‌نهاد که به صورت حرفه‌ای و تخصصی و با یک شبکه منسجم در کشور فعالیت کنند شاید قابل مقایسه با تعداد کل سمن‌ها نباشد. بویژه در حوزه پیشگیری از اعتیاد نیاز به فعال‌سازی و تقویت برنامه بازاریابی اجتماعی باید مدنظر قرار گیرد.

هدف در بازاریابی اجتماعی انجام کارهای خوب یا ترویج یک ایده اجتماعی مفید است که بیشتر مسئولیت آن برعهده اجتماع است و در آن اهداف رفتاری بلندمدت مورد توجه است. سهم سازمان‌های مردم‌نهاد در درمان معتادان را شاید بتوان ۱۵ درصد از کل پوششی معتادان دانست در حالی که به دست آوردن درصد سهم دیه حوزه پیشگیری کمی پیچیده‌تر است.

در طی سالیان گذشته با حمایت‌های ستاد مبارزه با موادمخدر، سمن‌ها توانسته‌اند تا حدودی نقش و جایگاه خود را به دست بیاورند، لذا پیشنهادهای ذیل برای توانمندسازی و ظرفیت‌سازی در سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در امر درمان معتادان و پیشگیری از اعتیاد می‌تواند کارساز باشد.

۱- ایجاد خودباوری در سمن‌ها
۲- تسهیل روند مراحل تأسیس
۳- آموزش کادر سمن‌های فعال به صورت عمومی و تخصصی
۴- تهیه و تدوین برنامه‌های میان و بلندمدت
۵- حضور پررنگ‌تر سمن‌ها در مراحل تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری
۶- توسعه ارتباط مناسب و فعال و ایجاد شبکه و جذب و نگهداری عضو
۷- تغییر نگاه و باور مسئولان دستگاه‌های دولتی (به نوعی پذیرش سمن‌ها)

و این که آن‌ها قادر به کمک و همکاری هستند و این که سمن‌ها را رقیب خود ندانند بلکه بازوی اجرای خود بدانند.
۸- به جای ماهی دادن به سمن‌ها باید ماهیگیری را به آن‌ها یاد داد و سمن‌ها نیز باید شفافیت مالی مناسبی داشته باشند.
۹- توسعه آموزش و ظرفیت‌سازی بویژه در تدوین برنامه‌ها و اطلاع‌رسانی و تبلیغات و شیوه‌های صحیح مدیریتی
۱۰- خلاق بودن و ارائه پروژه‌هایی که اثر محسوس داشته باشند.
۱۱- نظارت دقیق بر سمن‌ها
۱۲- تقویت مستندسازی فعالیت‌ها
۱۳- تعهد اعضا به ویژگی‌های سازمان‌های مردم‌نهاد شامل - غیردولتی بودن - غیرانتفاعی بودن - تمایل به استقلال - خودجوشی - غیرسیاسی بودن.
۱۴- همکاری هر چه بیشتر سمن‌ها با مراکز علمی و انجمن‌ها

فراهم شود.»

زندگی محیط‌بانان تراژدی محض است

سیروس مقدم، کارگردان «پایتخت ۳» هم با بیان این‌که این مجموعه تلویزیونی مدیون کار جمعی و تیمی همه افراد و عوامل تولید این مجموعه بوده، می‌گوید: «زمانی که این سریال با سفارش سازمان و پیشنهاد علی دارابی معاون سیمای رسانه ملی ساخته می‌شد می‌دانستیم که تولید آن کار سختی است و در مقابل انتظارات مردم بالااست و اگر درجا بزیم مردم ما را نمی‌بخشند و ما از این مضل نگران بودیم تا زمانی که محسن تنابنده موضوع کشتی و محیط‌زیست را به ما پیشنهاد داد. سریال پایتخت به‌دلیل نبود ریا و دروغ، ظاهر، تبلیغ و ترویج احترام به بزرگ‌ترا موفق بوده و چون برگرفته از دل مردم است بر دل آن‌ها نیز می‌نشیند.»

وی اظهار می‌کند: در «پایتخت ۳»، موقعیت‌های خطریر و هولناک و دردناکی وجود دارد که اگر طرح آنها، همراه با شیرینی و لیخد نمی‌شد، بشدت تلخ و غیر قابل تحمل می‌شد؛ مثلاً موضوع محیط بان‌ها و سختی‌های کار و اوضاع زندگی‌شان، تراژدی محض است. سعی کردیم تا در کنار طرح این مصایب، با ایجاد شوخی و خنده، فرصت نشان دادن آن‌ها را هم داشته باشیم، یا در موضوع شکست نقی، حتماً باید با چاشنی شوخی همراه می‌شد تا قابل تحمل شود و انگیزه‌ای شود تا نقی را مصمم کند به قهرمانی برسد. این ویژگی خاص «پایتخت ۳» بود.

بی‌شک پرداختن به موضوع محیط زیست در لابلای تولیدات در سبک‌ها و ژانرهای مختلف بیش از ساختن سریال‌های اختصاصی محیط زیستی فایده دارد. این سریال با زبانی ساده و شیرین، توجه همه افراد خانواده بویژه کودکان و نوجوانان را به طبیعت و حیات وحش و نیز خطراتی‌که زمین یکنانه ما را تهدید می‌کند، جلب کرده است.

سازمان حفاظت محیط زیست از ساخت و پخش این گونه برنامه‌ها و سریال‌ها که می‌تواند به خوبی گفتمان حفاظت از محیط زیست، طبیعت و حیات وحش را نمایش دهد، سیاست‌گزاری کرده و به خاطر حفظ منافع ملی خواستار تداوم آنهاست.

اینجانب نیز از تلاش و زحمات جنابعالی و همه دست اندرکاران نهیسه، ساخت و پخش سریال بخصوص جناب آقای سیروس مقدم تشکر کرده و امیدوارم امکان بردانی در مراسمی در آینده نزدیک

این قدمی بود که انتظار می‌رود

سرآغاز حرکتی نو در برنامه‌های صدا و سیما باشد و نه تنها محیط زیست بلکه سایر بخش‌های اجتماعی کشور را هم در بر گیرد و همسو با مردم و دلواپسی‌هایشان سخن بگوید.

با وجود همه وجوه مثبت این سریال اما همزمان با پخش آن، شماری معدود از اهالی مازندران(حدود ۵۰ نفر) در مقابل استانداری این شهر تجمع کرده و خواستار توقف پخش این سریال شدند. در حالی که این سریال به شکلی غیر مستقیم به نکاتی از جمله توجه به روزی حلال، دعا و نیایش واقعی، توجه به تحکیم خانواده، تجلی عشق واقعی در

خانواده و تلاش زن در خانواده برای نجات همسرش از افسردگی می‌پرداخت.

همچنین تکریم بزرگسالان و استحکام اخلاق در خانواده و آسیب شناسی معضلاتی چون بلوئوت، ترویج خودپزشکی کردن در جامعه، نتایج چشم و هم چشمی که منجر به دور شدن از فرهنگ اصیل می‌شود و... شخصیت‌های مازندرانی به عنوان بخش مهمی از فرهنگ ملی این

سریال می‌شد دید.

این قدمی بود که انتظار می‌رود سرآغاز حرکتی نو در برنامه‌های صدا و سیما باشد و نه تنها محیط زیست بلکه سایر بخش‌های اجتماعی کشور را هم در بر گیرد و همسو با مردم و دلواپسی‌هایشان سخن بگوید.

با وجود همه وجوه مثبت این سریال اما همزمان با پخش آن، شماری معدود از اهالی مازندران(حدود ۵۰ نفر) در مقابل استانداری این شهر تجمع کرده و خواستار توقف پخش این سریال شدند. در حالی که این سریال به شکلی غیر مستقیم به نکاتی از جمله توجه به روزی حلال، دعا و نیایش واقعی، توجه به تحکیم خانواده، تجلی عشق واقعی در

خانواده و تلاش زن در خانواده برای نجات همسرش از افسردگی می‌پرداخت.

همچنین تکریم بزرگسالان و استحکام اخلاق در خانواده و آسیب شناسی معضلاتی چون بلوئوت، ترویج خودپزشکی کردن در جامعه، نتایج چشم و هم چشمی که منجر به دور شدن از فرهنگ اصیل می‌شود و... شخصیت‌های مازندرانی به عنوان بخش مهمی از فرهنگ ملی این

سریال می‌شد دید.
این قدمی بود که انتظار می‌رود سرآغاز حرکتی نو در برنامه‌های صدا و سیما باشد و نه تنها محیط زیست بلکه سایر بخش‌های اجتماعی کشور را هم در بر گیرد و همسو با مردم و دلواپسی‌هایشان سخن بگوید.

با وجود همه وجوه مثبت این سریال اما همزمان با پخش آن، شماری معدود از اهالی مازندران(حدود ۵۰ نفر) در مقابل استانداری این شهر تجمع کرده و خواستار توقف پخش این سریال شدند. در حالی که این سریال به شکلی غیر مستقیم به نکاتی از جمله توجه به روزی حلال، دعا و نیایش واقعی، توجه به تحکیم خانواده، تجلی عشق واقعی در

خانواده و تلاش زن در خانواده برای نجات همسرش از افسردگی می‌پرداخت.

همچنین تکریم بزرگسالان و استحکام اخلاق در خانواده و آسیب شناسی معضلاتی چون بلوئوت، ترویج خودپزشکی کردن در جامعه، نتایج چشم و هم چشمی که منجر به دور شدن از فرهنگ اصیل می‌شود و... شخصیت‌های مازندرانی به عنوان بخش مهمی از فرهنگ ملی این

سریال می‌شد دید.
این قدمی بود که انتظار می‌رود سرآغاز حرکتی نو در برنامه‌های صدا و سیما باشد و نه تنها محیط زیست بلکه سایر بخش‌های اجتماعی کشور را هم در بر گیرد و همسو با مردم و دلواپسی‌هایشان سخن بگوید.

با وجود همه وجوه مثبت این سریال اما همزمان با پخش آن، شماری معدود از اهالی مازندران(حدود ۵۰ نفر) در مقابل استانداری این شهر تجمع کرده و خواستار توقف پخش این سریال شدند. در حالی که این سریال به شکلی غیر مستقیم به نکاتی از جمله توجه به روزی حلال، دعا و نیایش واقعی، توجه به تحکیم خانواده، تجلی عشق واقعی در

خانواده و تلاش زن در خانواده برای نجات همسرش از افسردگی می‌پرداخت.

همچنین تکریم بزرگسالان و استحکام اخلاق در خانواده و آسیب شناسی معضلاتی چون بلوئوت، ترویج خودپزشکی کردن در جامعه، نتایج چشم و هم چشمی که منجر به دور شدن از فرهنگ اصیل می‌شود و... شخصیت‌های مازندرانی به عنوان بخش مهمی از فرهنگ ملی این

سریال می‌شد دید.
این قدمی بود که انتظار می‌رود سرآغاز حرکتی نو در برنامه‌های صدا و سیما باشد و نه تنها محیط زیست بلکه سایر بخش‌های اجتماعی کشور را هم در بر گیرد و همسو با مردم و دلواپسی‌هایشان سخن بگوید.

با وجود همه وجوه مثبت این سریال اما همزمان با پخش آن، شماری معدود از اهالی مازندران(حدود ۵۰ نفر) در مقابل استانداری این شهر تجمع کرده و خواستار توقف پخش این سریال شدند. در حالی که این سریال به شکلی غیر مستقیم به نکاتی از جمله توجه به روزی حلال، دعا و نیایش واقعی، توجه به تحکیم خانواده، تجلی عشق واقعی در

خانواده و تلاش زن در خانواده برای نجات همسرش از افسردگی می‌پرداخت.

همچنین تکریم بزرگسالان و استحکام اخلاق در خانواده و آسیب شناسی معضلاتی چون بلوئوت، ترویج خودپزشکی کردن در جامعه، نتایج چشم و هم چشمی که منجر به دور شدن از فرهنگ اصیل می‌شود و... شخصیت‌های مازندرانی به عنوان بخش مهمی از فرهنگ ملی این

سریال می‌شد دید.
این قدمی بود که انتظار می‌رود سرآغاز حرکتی نو در برنامه‌های صدا و سیما باشد و نه تنها محیط زیست بلکه سایر بخش‌های اجتماعی کشور را هم در بر گیرد و همسو با مردم و دلواپسی‌هایشان سخن بگوید.

با وجود همه وجوه مثبت این سریال اما همزمان با پخش آن، شماری معدود از اهالی مازندران(حدود ۵۰ نفر) در مقابل استانداری این شهر تجمع کرده و خواستار توقف پخش این سریال شدند. در حالی که این سریال به شکلی غیر مستقیم به نکاتی از جمله توجه به روزی حلال، دعا و نیایش واقعی، توجه به تحکیم خانواده، تجلی عشق واقعی در

خانواده و تلاش زن در خانواده برای نجات همسرش از افسردگی می‌پرداخت.

همچنین تکریم بزرگسالان و استحکام اخلاق در خانواده و آسیب شناسی معضلاتی چون بلوئوت، ترویج خودپزشکی کردن در جامعه، نتایج چشم و هم چشمی که منجر به دور شدن از فرهنگ اصیل می‌شود و... شخصیت‌های مازندرانی به عنوان بخش مهمی از فرهنگ ملی این

سریال می‌شد دید.
این قدمی بود که انتظار می‌رود سرآغاز حرکتی نو در برنامه‌های صدا و سیما باشد و نه تنها محیط زیست بلکه سایر بخش‌های اجتماعی کشور را هم در بر گیرد و همسو با مردم و دلواپسی‌هایشان سخن بگوید.

نگاهی به برنامه‌های نوروزی سیما درباره محیط‌زیست

لبخند رسانه ملی به محیط‌زیست